

II. ÚS 618/18

Ústavní soud akcentuje smysl [zákona o svobodném přístupu k informacím](#), tzn. v maximální možné míře umožnit přístup veřejnosti k údajům, které se týkají činnosti povinných subjektů. Smyslem ústavně zaručeného základního práva na informace je umožnit a usnadnit efektivní veřejnou kontrolu výkonu veřejné moci, což ovšem zahrnuje též kontrolu hospodaření s majetkovými hodnotami, jež jsou veřejnou mocí přímo nebo nepřímo ovládány. Tento smysl ovšem bude zcela naplňován nikoliv tím, že bude omezován okruh povinných subjektů, nýbrž naopak tím, že v pochybnostech bude voleno řešení pro jejich rozšíření. Účelem vyšší míry transparentnosti právnických osob, které hospodaří s veřejnými prostředky, je záruka práva na informace podle [čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny](#), a to v širším kontextu efektivní kontroly veřejné moci ze strany veřejnosti. Prostředkem způsobilým dosáhnout uvedeného účelu je přitom jak zákonná úprava registru smluv, tak také podřazení právnických osob, v nichž má stát nebo jiná veřejnoprávní korporace stoprocentní majetkovou účast, pod pojem „veřejná instituce“ podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Důvody, pro které se má daná informační povinnost, byť provedená ve dvou rozdílných zákonech, vztahovat na stejný okruh povinných osob, jsou totiž identické.

Česká republika

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj) a soudce Ludvíka Davida a soudkyně Kateřiny Šimáčkové ve věci ústavní stížnosti stěžovatele Oživení, o. s., se sídlem Muchova 232/13, Praha 6, zastoupeného Mgr. Pavlem Černohousem, advokátem se sídlem Lublaňská 398/18, Praha 2, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2017, č. j. [8 A 215/2016-48](#), a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2017, č. j. [7 As 311/2017-39](#), za účasti Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu jako účastníků řízení a OTE, a. s., se sídlem Sokolovská 192/79, Praha 8, zastoupené Dr. Martinou Jankovskou, advokátkou se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2017, č. j. [8 A 215/2016-48](#), a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2017, č. j. [7 As 311/2017-39](#), bylo porušeno základní právo stěžovatele na informace podle [čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny základních práv a svobod](#).

II. Tyto rozsudky se proto ruší.

Odůvodnění:

I. Průběh předchozího řízení a obsah ústavní stížnosti

1. Včas podanou ústavní stížností, která splňuje podmínky řízení dle zákona č. [182/1993 Sb.](#), o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "[zákon o Ústavním soudu](#)"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označených rozsudků správních soudů.

2. Stěžovatel zaslal žalovanému (OTE, a. s.) dne 22. 9. 2016 žádost podle zákona č. [106/1999 Sb.](#), o svobodném přístupu k informacím (dále jen "[zákon o svobodném přístupu k informacím](#)"). Požádal v ní o veškeré smlouvy uzavřené mezi žalovaným a Českomoravskou komoditní burzou Kladno. Žalovaný odpověděl písemně ze dne 22. 9. 2016, zn. 2016/O/950, kterým žádost odmítl. Uvedl, že se nepokládá za povinný subjekt ve smyslu [zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Požadované informace byly navíc předmětem obchodního tajemství, a to jak samotného žalovaného, tak Českomoravské komoditní burzy Kladno, takže by jejich poskytnutí bylo nepřipustné.

3. Stěžovatel podal proti tomuto přípisu odvolání, které představenstvo žalovaného zamítlo rozhodnutím ze dne 11. 10. 2016, zn. 2016/O/1005. V něm zopakovalo, že se necítí být povinným subjektem podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#), nicméně žádost o poskytnutí požadované informace byla odmítnuta zejména z důvodu ochrany obchodního tajemství ve smyslu § 9 téhož zákona. Navíc s Českomoravskou komoditní burzou Kladno v současnosti žalovaný žádný smluvní vztah nemá a jediný smluvní vztah, který s ní měl, byla smlouva o spolupráci, jejíž platnost skončila před více než sedmi lety. Tato smlouva se ostatně netýkala používání veřejných prostředků, takže na ni nedopadala výluka z ochrany obchodního tajemství podle [§ 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím](#).

4. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze, v níž setrval na názoru, že žalovaný je povinným subjektem, a naopak odmítl, že by veškeré informace obsažené v požadovaných smlouvách mohly mít povahu obchodního tajemství. Městský soud žalobu zamítl shora označeným rozsudkem, přičemž vyšel z právního názoru vyjádřeného mezitím v nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017,

sp. zn. [IV. ÚS 1146/16](#)

(dále jen "nález ČEZ"), podle nějž povinnost poskytovat informace nelze vztahovat na subjekty soukromého práva, které nemohou být veřejnými institucemi. Městský soud totiž konstatoval, že žalovaný je akciovou společností, jejímž jediným akcionářem je Česká republika. Je tedy obchodní společností se státní účastí a závěry uvedeného nálezu na něj lze beze zbytku aplikovat. Stát je sice jediným akcionářem žalované, ale podle závěru Ústavního soudu bez ohledu na velikost svého podílu v obchodní společnosti stát pouze vykonává svá práva, jež mu jako jakémukoliv jinému akcionáři přiznávají předpisy práva soukromého. Žalovanému tedy nelze uložit povinnost, která nemá zákonný základ, neboť se na něj [§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím](#) nevztahuje. Za situace, kdy žalovaný vůbec nebyl povinným subjektem podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#), nebylo již nutné, aby se městský soud zabýval otázkou obchodního tajemství.

5. Následnou kasační stížnost stěžovatele zamítl Nejvyšší správní soud shora rovněž označeným rozsudkem. Konstatoval sice, že žalovaný naplňuje všech pět kritérií veřejné instituce, jak je vymezoval náleze Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007,

sp. zn. [I. ÚS 260/06](#)

("nález Letiště Praha") a v těchto intencích by proto byl "veřejnou institucí", povinnou podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Pokud je však povaha žalovaného posuzována podle nálezu ČEZ, nelze jej za "veřejnou instituci" označit, protože má formu obchodní společnosti a je sice momentálně stoprocentně vlastněn státem, nicméně nebyl zákonem přímo zřízen. Za této situace proto Nejvyšší správní soud konstatoval, že "pouze Ústavnímu soudu přísluší, aby v budoucnu vyslovil, zda obchodní společnosti, pokud v převážné míře splňují kritéria vymezená v nálezu ve věci Letiště Praha, je možno nadále pokládat za "veřejné instituce" ve smyslu [§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím](#), nebo zda je za ně pokládat nelze, jak plyne z nálezu ve věci ČEZ; jinak řečeno, zda je rozhodující způsob vzniku a kontroly daného subjektu a účel jeho fungování, jak plyne z nálezu ve věci Letiště Praha, nebo zda je rozhodující jeho právní forma, jak plyne z nálezu ve věci ČEZ. Dokud se tak nestane, nelze spatřovat pochybení městského soudu v tom, že rozhodl v souladu s nálezem ve věci ČEZ a shledal, že žalovaný není "veřejnou institucí". Pokud není veřejnou institucí, není ani povinným subjektem ve smyslu [§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím](#) a nemá povinnost poskytovat informace podle tohoto zákona."

6. Stěžovatel v ústavní stížnosti namítá porušení [čl. 17 odst. 1](#), [čl. 21 odst. 1](#) a [čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod](#) ("Listina"), přičemž podstata stížnostní argumentace spočívá v poukazu na rozpor mezi právními názory obsaženými ve dvou nálezech Ústavního soudu - konkrétně v nálezu ze dne 24. 1. 2007,

sp. zn. [I. ÚS 260/06](#)

("nález Letiště Praha"), a v nálezu ze dne 20. 6. 2017,

sp. zn. [IV. ÚS 1146/16](#)

("nález ČEZ"), a to z hlediska výkladu pojmu "povinný subjekt" podle ustanovení [§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Další námitka stěžovatele se týká toho, že nebyl v řízení před Nejvyšším správním soudem slyšen a nemohl reagovat na vyjádření žalovaného.

II. Splnění podmínek řízení a další postup II. senátu

7. Ústavní stížnost je přípustná ([§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu](#)), byla podána včas ([§ 72 odst. 3 cit. zákona](#)) a splňuje ostatní náležitosti vyžadované zákonem [[§ 30 odst. 1](#), [§ 72 odst. 1 písm. a](#)] téhož zákona]. Nic proto nebrání v jejím meritorním projednání.

8. Protože II. senát příslušný k projednání a rozhodnutí v této věci dospěl při jejím předběžném projednání k názoru, který se odchyluje od právního názoru Ústavního soudu vyjádřeného v nálezu ČEZ ve vztahu k možnému podřazení obchodní společnosti, jejímž společníkem je stát nebo územně samosprávný celek, pod pojem "veřejná instituce" ve smyslu ustanovení [§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím](#), a současně ve shodě s názorem Nejvyššího správního soudu shledal podstatný obsahový rozpor obou citovaných nálezu, přerušil usnesením ze dne 17. 4. 2018, č. j.

[II. ÚS 618/18-58](#)

, řízení a podle ustanovení [§ 23 zákona o Ústavním soudu](#) podal návrh stanoviska plénu.

9. Podstata tohoto návrhu stanoviska spočívala v právní větě: ""Veřejnou institucí" z hlediska základního práva na přístup k informacím je taková právnická osoba, v níž má stát nebo jiná veřejnoprávní korporace většinou majetkovou účast." Protože se však při hlasování pléna Ústavního soudu dne 19. 2. 2019, sp. zn. Pl. ÚS-st. 46/18, pro tento návrh stanoviska

nevyslovila potřebná většina soudců (§ 13 ve spojení s [§ 23 zákona o Ústavním soudu](#)) a toto stanovisko proto nebylo přijato, rozhodl II. senát usnesením ze dne 21. 2. 2019 o pokračování v řízení o ústavní stížnosti stěžovatele.

III. Vyjádření účastníků a vedlejší účastnice řízení a replika stěžovatele

10. Městský soud v Praze ve vyjádření k ústavní stížnosti pouze uvádí, že vycházel z nejnovější judikatury Ústavního soudu, máje za to, že je tam vyjádřenými názory vázán. Ústavní stížnost pokládá za nedůvodnou.

11. Nejvyšší správní soud sice připouští, že žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl nové argumenty, podle nichž se na požadované informace vztahuje ochrana obchodního tajemství, a že má na danou věc vliv i novela zákona č. [340/2015 Sb.](#), o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), nicméně tyto argumenty se mijely s podstatou sporu. Ten totiž spočíval v tom, zda se na danou věc má vztahovat nálezev ČEZ.

12. Vedlejší účastník (OTE, a. s.) se domnívá, že není veřejnou institucí ve smyslu [zákona o svobodném přístupu k informacím](#), jelikož je ryze soukromoprávní společností, na kterou se vztahuje zákon č. [90/2012 Sb.](#), o obchodních korporacích, a odlišuje se od státního podniku, kterým je Letiště Praha. Vedlejší účastník OTE, a. s. má dualistický systém vnitřní struktury, nebyl založen zákonem a okolnost, že je ze 100% vlastněn státem, může být jen dočasným stavem. Zájmy obchodní společnosti nemusí být totožné se zájmy jejího společníka. Jakkoliv je operátorem trhu, mohla být tato funkce svěřena např. státnímu podniku. To, že stát k naplnění tohoto účelu založil obchodní korporaci, svědčí o záměru svěřit roli energetické burzy do nestátních rukou, zároveň však chtěl zabránit možnému zneužití ovládnutí operátora trhu energetickými společnostmi. Vedlejší účastník podrobně popisuje svoji činnost (viz doplnění vyjádření ze dne 12. 4. 2018), přičemž zdůrazňuje, že nerozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů a nevykonává žádné pravomoci v oblasti veřejné správy. Navíc, v rámci evropského trhu má postavení jednoho ze soutěžitelů. Proto vedlejší účastník navrhuje ústavní stížnost odmítnout.

13. Stěžovatel v replice k zaslaným vyjádřením zdůrazňuje rozdíly vedlejšího účastníka a ČEZ, a. s., dané především tím, že vedlejší účastník má výlučnou licenci na činnost operátora trhu a spravuje také rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, což je nepochybně činnost ve veřejném zájmu, a je také financován ze státního rozpočtu. Stěžovatel proto setrvává na podané ústavní stížnosti.

IV. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

14. Ústavní soud s ohledem na shora popsany průběh řízení především uvádí, že II. senát rozhoduje za procesní situace, kdy je (ve shodě s názorem stěžovatele) přesvědčen o obsahovém rozporu v rámci nálezevové judikatury Ústavního soudu, přičemž však plénum Ústavního soudu tento názor nesdílí. V případě, kdy není schváleno stanovisko podle ustanovení [§ 23 zákona o Ústavním soudu](#), však musí být dokončeno řízení o ústavní stížnosti, byť nebylo autoritativně určeno, který z předmětných právních názorů má být nadále brán jako relevantní. Rozhodujícímu II. senátu proto nezbylo než s citovanou nálezevovou judikaturou pracovat "emancipovaně" a zvážit, který právní názor převažuje, resp. který bude v dalším řízení sledovat.

15. Jak již plyne z usnesení o pokračování v řízení, s ohledem na tuto nálezevovou judikaturu může být správným pouze jeden ze tří následujících právních názorů, vyslovených dříve v citovaných nálezech Ústavního soudu:

(a) obchodní společnost, jejímž stoprocentním vlastníkem je stát, není veřejnou institucí podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#) (body 67-69 nálezu ČEZ);

(b) o veřejnou instituci ve smyslu [zákona o svobodném přístupu k informacím](#) se jedná toliko v případě obchodních společností, jejichž jediným vlastníkem je stát nebo veřejnoprávní korporace (bod 70-71 nálezu ČEZ), anebo

(c) veřejnou institucí je i taková obchodní společnost, u níž převažují znaky typické pro veřejné instituce (zejména převažuje majetková účast státu nebo veřejnoprávní korporace - nálezev Letiště Praha).

16. Za této situace Ústavní soud dospívá k závěru, že platí právní názor, podle kterého je veřejnou institucí podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#) jakákoliv obchodní společnost, jejímž stoprocentním vlastníkem je stát, případně veřejnoprávní korporace. K tomuto závěru je veden nyní rozhodující senát zejména následujícími úvahami.

17. Předně, nutně platí premisa, že pokud by se IV. senát při rozhodování o nálezevu ČEZ chtěl odchýlit od právního názoru dříve vyjádřeného v nálezevu Letiště Praha, pak by musel aktivovat sjednocovací mechanismus pléna podle ustanovení [§ 23 zákona o Ústavním soudu](#), jak neúspěšně učinil nyní II. senát. Protože se tak ale nestalo, měl zřejmě za to, že i nadále má platit právní názor, podle něhož veřejnou institucí je i taková obchodní společnost, u níž převažují znaky typické pro veřejné instituce (zejména převažuje majetková účast státu nebo veřejnoprávní korporace). Pokud proto je v nyní projednávané věci postaveno najisto, že vedlejší účastník je ze 100% vlastněn státem, pak se jedná o veřejnou instituci jak z hlediska nálezu Letiště Praha, tak rovněž podle kritérií obsažených v bodech 70-71 nálezu ČEZ.

18. Kromě toho, že je vedlejší účastník ovládnán státem, byl totiž zřízen na základě rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu a jeho činnost, coby operátora trhu, je přímo vymezena v zákonu č. [458/2000 Sb.](#), o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů ([energetický zákon](#)). Přímou se tak podílí na výkonu veřejné moci, jelikož řídí trh s elektřinou a za tímto účelem je jediným držitelem licence podle § 4 odst. 2 písm. c) cit. zákona. Vedlejší účastník vykonává na celém území České republiky monopolní činnost, zákon jeho existenci předpokládá a přímo definuje jeho postavení (práva a povinnosti).

19. Lze tak uzavřít, že vedlejší účastník naplňuje v podstatné míře znaky veřejné instituce ve smyslu nálezu Letiště Praha, a to a) co do způsobu vzniku instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), b) hlediska osoby zřizovatele (tj. zřizovatelem je stát), c) subjektu vytvářejících jednotlivé orgány instituce, d) existence státního dohledu nad činností instituce, a konečně e) veřejného účelu instituce. Rozhodující je přitom podle Ústavního soudu "převažování znaků", jež jsou pro veřejnou instituci typické, což vedlejší účastník naplňuje bezesbýtku.

20. Současně je třeba uvést, že vedlejší účastník je veřejnou institucí rovněž ve smyslu bodů 70-71 nálezu ČEZ, jelikož je zřejmé, že se jedná o "akciovou společnost, jež byla zřízena zvláštním zákonem, kterým se řídí i její činnost, a jejímž jediným vlastníkem je stát, jemuž náleží rozhodovat o jejím zániku." Jakkoliv Ústavní soud nepřehlédl, že vedlejší účastník nebyl přímo zřízen zvláštním zákonem, nýbrž zakladatelskou listinou na základě rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu, je tento veřejnoprávní aspekt zřízení zcela zřejmý. Tento subjekt je totiž ovládan státem a jeho existence i samotná činnost je taxativně vymezena v [energetickém zákoně](#) s tím, že další činnost může vykonávat pouze po jejím schválení ministerstvem (§ 20a). S ohledem na monopolní postavení vedlejšího účastníka v tomto segmentu trhu jej navíc informační povinnost nijak neovlivňuje ani z hlediska jeho postavení v rámci hospodářské soutěže (bod 76 cit. nálezu).

21. Lze tak učinit závěr, že vedlejší účastník splňuje znaky veřejné instituce jak z hlediska dosud nepřekonaného nálezu Letiště Praha, tak také podstatné části argumentace obsažené v nálezu ČEZ. Za těchto okolností proto napadená rozhodnutí správních soudů neobstojí pro jejich rozpor s ústavně zaručeným základním právem na informace podle [čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny](#).

22. Ústavní soud vycházel rovněž z předpokladu racionality zákonodárce a jednoty právního řádu. Dalším zákonem, který se bezprostředně týká transparency činnosti veřejných institucí, je totiž zákon č. [340/2015 Sb.](#), o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), podle jehož ustanovení § 2 odst. 1 písm. n) platí, že "prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž stranou je právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby". Návrh na zrušení tohoto ustanovení pro jeho tvrzenou protiústavnost zamítl Ústavní soud nálezem ze dne 22. 1. 2019,

sp. zn. [Pl. ÚS 32/17](#)

. V tomto nálezu mimo jiné uvedl, že subjekt, kterým je právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, hospodář alespoň částečně s veřejnými finančními prostředky (bod 71). Účelem zákona (bod 72) je pak "zpřístupnění dotčených smluv široké veřejnosti v souladu s ústavně zaručeným právem na informace podle [článku 17 odst. 1 a 5 Listiny](#) (informační funkce zákona). To lze ostatně dovodit také z vazby mezi [zákonem o svobodném přístupu k informacím](#) a zákonem o registru smluv, neboť platí, že prostřednictvím registru smluv se neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím (§ 3 odst. 1 zákona o registru smluv). Konečně lze doplnit, že ve vazbě na uvedený účel je možné identifikovat i další základní právo, jež je prostřednictvím zákona realizováno, totiž právo občanů podílet se na správě věcí veřejných dle [článku 21 odst. 1 Listiny](#) (kontrolní funkce zákona)." Na jiném místě citovaného nálezu se v tomto kontextu zmiňuje posilování "jednoho z nejvýznamnějších moderních politických práv, jehož smyslem je umožnit veřejnosti (mimo jiné) i efektivní kontrolu veřejné moci" (bod 85).

23. Rovněž podle intencí právě citovaného plenárního nálezu proto Ústavní soud nevidí důvod, pro který by se na vedlejšího účastníka neměla vztahovat povinnost poskytovat informace podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Podle ratia decidendi plenárního nálezu (bod 87) totiž "označené dotčené subjekty přinejmenším z části [...] hospodář s veřejnými prostředky. V situaci, kdy dotčený subjekt je přímo, anebo zprostředkovaně (skrze jiný subjekt) napojen na veřejné rozpočty a finance z nich plynoucí, proto nelze přijmout tezi navrhovatelky, že takový subjekt je ve srovnatelném postavení s jinými soukromoprávními subjekty, které rovněž provozují podnikatelskou činnost. Řádné a efektivní nakládání s prostředky, jimiž dotčený subjekt disponuje, totiž není v zájmu pouze úzkého okruhu osob (primárně společníků či akcionářů) či jednotlivce, jako je tomu u běžných kapitálových společností, nýbrž ve prospěch širší komunity [např. občanů obce či kraje, jde-li o subjekty dle § 2 odst. 1 písm. n) zákona], nebo celé společnosti. Za relevantní přitom Ústavní soud nepovažuje ani námitku navrhovatelky, že dané subjekty nesledují veřejný účel - i tam, kde jsou veřejné prostředky užívány v souladu se zákonem k soukromým účelům, je třeba dbát na to, aby se tak dělo hospodárně. Jinými slovy nelze akceptovat iracionální či nevhodné nakládání s veřejnými prostředky snad pouze proto, že se tak děje v rámci podnikatelské činnosti daného subjektu". Ani okolnost, že povinné subjekty vyvíjejí podnikatelskou činnost a nacházejí se v konkurenčním prostředí s ostatními soukromými subjekty, proto podle citovaného právního názoru nezakládá důvod, pro který by měla být oslabována veřejná kontrola jejich hospodaření. Jak se totiž podává z jeho odůvodnění (bod 103), "je-li dotčený subjekt přímo, anebo zprostředkovaně (skrze jiný subjekt) napojen na veřejné rozpočty a finance z nich plynoucí, nelze přijmout tezi navrhovatelky, že takový subjekt je ve srovnatelném postavení s jinými soukromoprávními subjekty, které rovněž provozují podnikatelskou činnost."

24. Ústavní soud tedy i v nyní rozhodované věci akcentuje smysl [zákona o svobodném přístupu k informacím](#), tzn. v maximální možné míře umožnit přístup veřejnosti k údajům, které se týkají činnosti povinných subjektů. Smyslem ústavně zaručeného základního práva na informace je umožnit a usnadnit efektivní veřejnou kontrolu výkonu veřejné moci, což ovšem zahrnuje též kontrolu hospodaření s majetkovými hodnotami, jež jsou veřejnou mocí přímo nebo nepřímo ovládané. Tento smysl ovšem bude zcela naplňován nikoliv tím, že bude omezován okruh povinných subjektů, nýbrž naopak tím, že v pochybnostech bude voleno řešení pro jejich rozšíření. Jak potvrdil Ústavní soud v plenárním nálezu

sp. zn. [Pl. ÚS 32/17](#)

, účelem vyšší míry transparentnosti právnických osob, které hospodář s veřejnými prostředky, je záruka práva na informace podle [čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny](#), a to v širším kontextu efektivní kontroly veřejné moci ze strany veřejnosti. Prostředkem způsobilým dosáhnout uvedeného účelu je přitom jak zákonná úprava registru smluv, tak také podřazení právnických osob, v nichž má stát nebo jiná veřejnoprávní korporace stoprocentní majetkovou účast, pod pojem "veřejná instituce" podle [zákona o svobodném přístupu k informacím](#). Důvody, pro které se má daná informační povinnost, byť provedená ve dvou rozdílných zákonech, vztahovat na stejný okruh povinných osob, jsou totiž identické.

25. Ze všech shora uvedených důvodů proto Ústavní soud konstatuje, že Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud napadenými rozsudky porušily právo stěžovatelky na informace zaručené [čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny základních práv a svobod](#). Proto se ruší.

26. Nad rámec předchozí argumentace a také z důvodu předejít případné námitce ohledně možného zneužívání

práva na přístup k informacím Ústavní soud zdůrazňuje, že tento právní názor se týká toliko otázky vymezení povinných subjektů a nikoliv rozsahu konkrétních informací, které by měly být k žádosti poskytovány. Tento rozsah totiž lze u povinných subjektů omezit, a to z řady důvodů (viz zejm. [§ 7 zákona o svobodném přístupu k informacím](#)). Jak bylo opakovaně judikováno, právo na informace není právem absolutním a povinné subjekty proto nemají povinnost poskytnout všechny informace. Poskytnutí může být odepřeno s ohledem na zájmy zakotvené v [čl. 17 odst. 4 Listiny](#) [nález

sp. zn. [I. ÚS 1885/09](#)

ze dne 5. 5. 2010 (N 103/57 SbNU 335)]. Toto odepření musí být nezbytné v demokratické společnosti, tedy zejména přiměřené sledovanému zájmu [viz např. nález

sp. zn. [Pl. ÚS 2/10](#)

ze dne 30. 3. 2010 (N 68/56 SbNU 761; [123/2010 Sb.](#)), body 31 a následující; či nález

sp. zn. [I. ÚS 517/10](#)

ze dne 15. 11. 2010 (N 223/59 SbNU 217), body 56 a následující]. Nicméně tam, kde není naplněn žádný relevantní zájem na odepření informace, poskytnutí informace odmítnout nelze.

Poučení:

Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat ([§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu](#)).

V Brně dne 2. dubna 2019

Vojtěch Šimíček v. r. předseda senátu